

Etusivu>Perhe- ja perintöoikeudelliset asiat>Elatusapu

Tämän sivun alkukielistä versiota [ro](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Swipe to change

romania**Elatusapu****Romania****1 Mitä käsitteillä "elatusapu" ja "elatusvelvollisuus" tarkoitetaan käytännössä? Kuka on velvollinen maksamaan elatusapua kenelle?**

Elatusvelvollisuus on henkilölle laissa asetettu velvoite toimittaa varat toisen henkilön perustarpeiden, myös hengellisten tarpeiden, täyttämiseen.

Vanhemman alaikäistä lastaan koskeva elatusvelvollisuus kattaa myös varat koulutukseen ja ammattiopintoihin.

Elatusvelvollisuus koskee puolisoita, sukulaisia ylenevässä ja alenevassa polvessa, sisarusia sekä muita laissa vahvistettuja henkilöitä (siviililain 516 §).

Myös entisten puolisoitten välillä on elatusvelvollisuus (siviililain 398 §). Sitä ei pidä sekoittaa korvauksiin tai vahingonkorvauksiin.

Puolisonsa lapsen elatukseen osallistuneen puolison on jatkettava lapsen elatusta niin kauan kuin tämä on alaikäinen, mutta ainoastaan, jos lapsen vanhemmat ovat kuolleet tai kadonneet tai he ovat vähävaraisia (siviililain 517 §:n 1 momentti). Lapsella saattaa puolestaan olla velvollisuus osallistua häntä elättäneen henkilön elatukseen 10 vuoden ajan (siviililain 517 §:n 2 momentti).

Elatusvelvollisen henkilön tai alaikäisen elatuksesta ilman velvoitetta huolehtineen henkilön perillisten on jatkettava elatusta suhteessa perityn omaisuuden arvoon niin kauan kuin elatusapua saava lapsi on alaikäinen, mikäli alaikäisen lapsen vanhemmat ovat kuolleet tai kadonneet tai he ovat vähävaraisia.

2 Mihin ikävuoteen asti lapsi voi saada elatusapua? Sovelletaanko alaikäisten ja aikuisten elatusapuun eri sääntöjä?

Vanhempien ja lasten välisestä elatusavusta säädetään siviililain 499 ja 525 §:ssä. Alaikäisiä, jotka pyytävät elatusapua vanhemmiltaan, pidetään vähävaraisina, jos he eivät kykene elättämään itseään työllä, vaikka heillä olisi omaisuutta. Jos vanhemmat eivät kuitenkaan pysty tarjoamaan elatusapua ilman, että heidän oma toimeentulonsa vaarantuu, toimivaltainen tuomioistuin voi sallia, että lapsen elatus taataan myymällä tämän omaisuutta ehdottoman välttämättömiä tavaroita lukuun ottamatta.

Vanhempien on huolehdittava täysi-ikäisyyden (tavallisesti 18-vuotiaana) saavuttaneen lapsensa elatuksesta, jos tämä jatkaa opintojaan, opintojen päättymiseen asti, mutta vain 26 ikävuoteen saakka.

3 Pitääkö minun kääntyä toimivaltaisen viranomaisen tai tuomioistuimen puoleen saadakseni elatusapua? Mitkä ovat hakemusmenettelyn tärkeimmät vaiheet?

Elatusavun hakijan on käännättävä oman kotipaikkansa tai vastaajan kotipaikan toimivaltaisen tuomioistuimen puoleen. Elatusavun vahvistamista koskeva haaste voidaan laatia erikseen tai osana avioeromenettelyä, isyyden vahvistamismenettelyä tai alaikäisten lasten huoltajuuden tai kotipaikan vahvistamista koskevaa menettelyä. Tuomioistuin voi presidenttinsä määräyksellä asettaa väliaikaisia toimenpiteitä, joita sovelletaan vain siihen asti kun pääasia eli avioliiton purkamista koskeva menettely on saatu päätökseen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käsitellään useita vaiheita. Kirjallisessa vaiheessa jätetään tuomioistuinkäsittelyä koskeva hakemus, haaste ja vastahaaste. Sen aikana voidaan myös toteuttaa turvaamistoimenpiteitä, joita ovat esimerkiksi oikeudellinen jäädyttäminen ja takavarikointi. Osapuolet kutsutaan asian käsittelyyn ja niille toimitetaan oikeudenkäyntiasiakirjat. Suulliseen käsittelyyn kuuluu asianosaisten kuuleminen, jonka puitteissa voidaan esittää oikeudenkäyntivaihteita ja todisteita. Tuomioistuin antaa ratkaisunsa käsittelyvaiheen jälkeen.

Jos kyseessä on yhteiseen sopimukseen perustuva avioero, jonka voi myöntää julkinen notaari, puoliset voivat sopia keskenään kaikista avioeroon liittyvistä seikoista, myös vanhempien osuudet lapsen elatukseen, koulutukseen ja ammattiopintoihin liittyvistä menoista.

4 Voiko elatusapua hakea sukulaisen (jos voi, miten kaukaisen?) tai alaikäisen lapsen puolesta?

Edustajan käyttäminen elatusapua koskevassa menettelyssä on periaatteessa mahdollista. Jos elatusapuhakemus jätetään avioeromenettelyn yhteydessä, puolisoilla voi kuitenkin olla edustaja vain tietyissä nimenomaisesti vahvistetuissa tilanteissa (siviiliprosessilain 920 §).

Jos haetaan elatusavun määrän vahvistamista, korottamista tai vähentämistä, osapuolia voi edustaa tavanomaisella tavalla asianajaja tai muu edustaja. Jos edustaja on muu kuin asianajaja, hän ei voi esittää menettelyn aikana suullisia päätelmiä. Alaikäistä edustaa hänen laillinen edustajansa (vanhempi tai poikkeustapauksessa muu huoltaja). Täysi-ikäisyyden saavuttamisen jälkeen lapsi toimii omilla nimissään.

5 Jos haluan panna asian vireille tuomioistuimessa, mistä saan tietää mikä tuomioistuin on toimivaltainen?

Toimivaltainen tuomioistuin määräytyy (vastaajan tai hakijan kotipaikan mukaan) Romanian oikeudellisen atlaksen kautta. Se julkaistaan Romanian oikeusministeriön verkkosivulla tuomioistuinportaalissa (<http://portal.just.ro/SitePages/acasa.aspx>).

6 Pitääkö minun mennä jonkun välikäden (asianajajan, keskus- tai paikallisviranomaisen) kautta voidakseni panna asian vireille tuomioistuimessa? Ellei, mitä menettelyä on noudatettava?

Ei pidä, sillä asianajajan käyttäminen edustajana ja avustajana ei ole pakollista.

7 Onko oikeuskäsittely maksullinen? Jos on, paljonko se maksaa? Jos varani eivät riitä, voinko saada oikeusapua käsittelyn kustannusten kattamiseksi?

Elatusavun vahvistamista tai muuttamista koskeva pyyntö on vapautettu leimaverosta. Asianajajan apu tai edustus ovat maksullisia, mutta eivät pakollisia. Jos osapuolen tulot eivät riitä, hän voi pyytää julkista oikeusapua asianajajan palkkion maksamiseen tai muihin oikeuskäsittelyyn liittyviin kuluihin.

8 Minkä tyyppistä elatusapua tuomioistuin voi myöntää? Miten sen määrä lasketaan? Voidaanko tuomioistuimen päätöstä tarkistaa elinkustannusten tai perhetilanteen muuttuessa? Jos voidaan, miten (esim. automaattinen indeksointi)?

Elatusapu myönnetään hakijan tarpeen ja maksajan varojen mukaan. Elatusapu maksetaan periaatteessa luontoissuorituksina välttämättömien elinkustannusten kattamiseksi. Käytännössä useimmiten tuomioistuin kuitenkin vahvistaa rahana maksettavan elatusmaksun, joka on joko kiinteämääräinen summa tai osuus elatusvelvollisen kuukausituloista (siviililain 530 §). Kiinteänä rahasummana vahvistettuun elatusmaksuun tehdään neljännesvuosittain indeksitarkistus inflaation perusteella.

Jos elatusmaksua maksaa toinen vanhemmista, se on enintään neljäsosa vanhemman nettokuukausituloista yhdelle lapselle, kolmasosa kahdelle lapselle ja puolet kolmelle tai useammalle lapselle. Lapsille maksettavan elatusavun määrä yhdessä muille henkilöille maksettavan elatusavun kanssa ei saa ylittää puolta maksajan nettokuukausituloista (siviililain 529 §).

Jos elatusapua maksavan henkilön varoissa tai elatusavun saajan tarpeessa tapahtuu muutos, toimivaltainen tuomioistuin voi olosuhteiden mukaan määrätä uudessa oikeuskäsittelyssä, että elatusmaksua vähennetään tai korotetaan tai se lopetetaan kokonaan (siviililain 531 §).

9 Miten ja kenelle elatusapu maksetaan?

Elatusvelvollisuus suoritetaan luontoissuorituksena siten, että elatusapu kattaa välttämättömät elinkustannukset ja tapauksen mukaan kustannukset, jotka liittyvät koulutukseen ja ammattiopintoihin (siviililain 530 §). Jos elatusvelvollisuutta ei täytetä vapaaehtoisesti luontoissuorituksena, toimivaltainen viranomainen määrää elatusmaksun suoritettavaksi rahana. Elatusmaksu voidaan määrätä joko kiinteämääräisenä summana tai osuutena elatusvelvollisen nettokuukausituloista.

Elatusmaksu suoritetaan säännöllisissä erissä osapuolten sopimina ajankohtina tai, jos asiasta ei päästä yhteisymmärrykseen, tuomioistuimen päätöksellään määrääminä ajankohtina. Osapuolet voivat sopia tai toimivaltainen tuomioistuin voi määrätä perustelluista syistä, että elatusmaksu suoritetaan maksamalla etukäteen kokonaissumma, joka kattaa elatusavun saajan tarpeet pitkällä aikavälillä tai koko elatusavun antamisaikana edellyttäen, että elatusapua antavalla henkilöllä on tähän tarvittavat varat (siviililain 533 §).

Alaikäiselle lapselle vahvistettu elatusmaksu maksetaan hänen laillisille edustajalleen.

10 Jos elatusvelvollinen ei maksa vapaaehtoisesti, mitä pakkotoimia voidaan käyttää?

Koska suurin osa elatusavusta Romaniassa maksetaan rahana, useimmin käytetty pakkotäytäntöönpanokeino on ulosmittaus palkasta (kuukausituloista). Joskus, vaikkakin harvoin, myydään elatusvelvollisen kiinteää tai irtainta omaisuutta.

11 Lyyhyt kuvaus täytäntöönpanoa koskevista rajoituksista, erityisesti velallisen suojaa koskevista säännöistä sekä määräajoista tai vanhentumisajoista.

Siviiliprosessilain 728 §:ssä säädetään, että enintään puolet elatusvelvollisen säännöllisistä nettokuukausituloista voidaan ulosmitata elatusvelvollisuuden hoitamiseen. Jos samasta summasta on meneillään useita perintämenettelyjä, yhteensä enintään puolet nettokuukausituloista voidaan ulosmitata riippumatta vaateen luonteesta.

Kun elatusvelkoja hakee samaan aikaan perintään irtainta tai kiinteää omaisuutta, jonka arvo ylittää selkeästi vaateen arvon, täytäntöönpanosta vastaava tuomioistuin voi rajoittaa perinnän koskemaan vain tiettyjä tavaroita (siviiliprosessilain 701 §).

Pakkotäytäntöönpano päättyy, kun esimerkiksi koko täytäntöönpanomääräyksessä esitetty velvollisuus on täytetty ja pakkotäytäntöönpanosta aiheutuneet kulut on peritty, pakkotäytäntöönpanoa ei voida toteuttaa tai jatkaa ulosmittattavien varojen puutteen vuoksi tai varoja ei voida käyttää tai jos täytäntöönpano peruutetaan (siviiliprosessilain 702 §).

Oikeus pakkotäytäntöönpanoon kestää kolme vuotta. Sitä koskevan muutoksenhaun voi tehdä täytäntöönpanosta vastaavaan tuomioistuimeen.

Toimivaltainen tuomioistuin voi keskeyttää täytäntöönpanon siihen asti kun sitä koskeva muutoksenhaku on ratkaistu (siviiliprosessilain 711 § ja sitä seuraavat pykälät).

Kun täytäntöönpanomääräys tai itse pakkotäytäntöönpano kumotaan, asianosaisella on oikeus täytäntöönpanon peruuttamiseen siten, että tilanne palautuu samaksi kuin ennen täytäntöönpanoa (siviiliprosessilain 722 § ja sitä seuraavat pykälät).

12 Onko olemassa viranomainen tai järjestö, joka voi auttaa minua elatusavun perimisessä?

Ei ole.

13 Voiko viranomainen tai järjestö maksaa elatusavun ennakkoon kokonaan tai osittain elatusvelvollisen sijasta?

Ei voi.

14 Mitä tapahtuu, jos elatusvelvollinen asuu ulkomailla:

14.1 Voiko elatusapuun oikeutettu saada apua viranomaiselta tai järjestöltä tässä jäsenvaltiossa?

Elatusapua koskevan pyynnön voi esittää asetuksen (EY) N:o 4/2009, vuonna 2007 tehdyn Haagin yleissopimuksen tai vuonna 1959 tehdyn New Yorkin yleissopimuksen nojalla Romanian oikeusministeriön välityksellä, mikäli velallinen asuu EU:n jäsenvaltion tai vuonna 2007 tehdyn Haagin yleissopimuksen tai vuonna 1956 tehdyn New Yorkin yleissopimuksen sopimuspuolen alueella.

14.2 Jos voin, miten tähän viranomaiseen tai järjestöön otetaan yhteyttä?

Romanian oikeusministeriö (Ministerul român al Justiției)

str. Apolodor nr. 17, Sector 5,

București, cod 050741,

Kansainvälisen oikeuden ja oikeudellisen yhteistyön osasto (Direcția Drept Internațional și Cooperare Judiciară)

faksi: +4 037 204 1077;

sähköposti ddit@just.ro

15 Mitä tapahtuu, jos elatusapuun oikeutettu asuu ulkomailla:

15.1 Voiko elatusapuun oikeutettu hakea apua suoraan viranomaiselta tai järjestöltä tässä jäsenvaltiossa?

Hakijan on käännyttävä suoraan asetuksen (EY) N:o 4/2009, vuonna 2007 tehdyn Haagin yleissopimuksen tai vuonna 1956 tehdyn New Yorkin yleissopimuksen mukaisesti nimetyn keskusviranomaisen puoleen.

Pyynnön esittävä Suomen keskusviranomainen voi tämän jälkeen ottaa yhteyttä Romanian vastaanottavaan keskusviranomaiseen, joka on asetuksen (EY) N:o 4/2009 ja vuonna 2007 tehdyn Haagin yleissopimuksen nojalla laadittujen pyyntöjen osalta Romanian oikeusministeriö ja vuonna 1956 tehdyn New Yorkin yleissopimuksen nojalla laadittujen pyyntöjen osalta Bukarestin asianajajaliitto (Baroul București).

Pyyntö toimitetaan tämän jälkeen toimivaltaiseen tuomioistuimeen.

Jos pyynnön esittäjä on ulkomailla, hän voi ottaa yhteyttä suoraan henkilökohtaisesti tai edustajanaan toimivan asianajajan välityksellä vastaajan tai pyynnön esittäjän kotipaikan romanialaiseen toimivaltaiseen viranomaiseen.

15.2 Jos voin, miten tähän viranomaiseen tai järjestöön otetaan yhteyttä ja minkälaista apua voin saada?

Jos hakija on ulkomailla, hän voi ottaa yhteyttä suoraan henkilökohtaisesti tai edustajanaan toimivan asianajajan välityksellä vastaajan tai pyynnön esittäjän kotipaikan romanialaiseen toimivaltaiseen viranomaiseen. Toimivaltaisen tuomioistuimen yhteystiedot voi selvittää tuomioistuinportaalien (<http://portal.just.ro/SitePages/acasa.aspx>) avulla vastaajan tai pyynnön esittäjän kotipaikan perusteella.

16 Sitooko vuoden 2007 Haagin pöytäkirja tätä jäsenvaltiota?

Kyllä. Romanian siviililain 2612 §:n mukaan elatusvelvollisuuteen sovellettava laki määräytyy Euroopan unionin sääntelyn mukaisesti eli elatusvelvoitteisiin sovellettavasta laista 23. marraskuuta 2007 tehdyn Haagin pöytäkirjan mukaisesti.

17 Jos vuoden 2007 Haagin pöytäkirja ei sido tätä jäsenvaltiota, mitä lakia elatusvaateisiin sovelletaan yksityisoikeutta koskevien sääntöjen mukaan? Mitkä ovat tähän lakiin sisältyvät kansainväliset yksityisoikeutta koskevat säännöt?

Ei sovelleta.

18 Mitkä ovat elatusvelvollisuutta koskevan asetuksen V luvussa tarkoitettua oikeuden saatavuutta rajat ylittävissä asioissa koskevat säännöt?

Lain nro 36/2007 (*laki tietyistä toimenpiteistä, joita tarvitaan tiettyjen Euroopan unionin neuvoston asetusten ja päätösten sekä kansainvälistä yksityisoikeutta koskevien elatusvelvollisuuden alan säädösten soveltamiseksi*) nojalla Romanian oikeusministeriö lähettää vastaanottamansa elatusapua tai erityisiä toimenpiteitä koskevan pyynnön eteenpäin toimivaltaiselle viranomaiselle tai toimielimelle, jolla on hallussaan asianomaiset henkilötiedot, alueelliselle toimivaltaiselle asianajajaliitolle, haastemiesten yhdistykselle tai tarvittaessa toimivaltaiselle tuomioistuimelle.

Täysin ilmaista oikeusapua annetaan seuraaville tahoille, jotka ovat esittäneet pyynnön keskusviranomaisen kautta asetuksen (EY) N:o 4/2009 46 artiklassa esitetyn edellytyksin: elatusvelkoja, joka on alle 18-vuotias tai, jos tämä jatkaa opintojaan, enintään 21-vuotias, tai haavoittuvassa asemassa oleva elatusvelkoja.

Romanian oikeusministeriö toimittaa ulkomailta lähetetyt pyynnöt suoraan toimivaltaiselle alueelliselle asianajajaliitolle. Asianajajaliiton puheenjohtaja nimittää kiireellisellä menettelyllä viran puolesta tekemällään päätöksellä pakollisen asianajajan. Nimitetty asianajaja pyytää julkista oikeusapua, johon sisältyy myös haastemiehen palkkion maksaminen.

Saatuun täytäntöönpanomääräyksen nimitetty asianajaja pyytää julkista oikeusapua haastemiehen palkkion maksamisen muodossa. Asianajaja jättää toimivaltaiselle alueelliselle haastemiehelle pakkotäytäntöönpanoa koskevan hakemuksen, täytäntöönpanomääräyksen ja asianajajaliiton puheenjohtajan päätöksen.

19 Minkälaisia toimenpiteitä jäsenvaltio on toteuttanut huolehtiakseen elatusvelvollisuutta koskevan asetuksen 51 artiklassa kuvattujen tehtävien hoitamisesta?

Romaniassa on annettu *laki nro 36/2007 tietyistä toimenpiteistä, joita tarvitaan tiettyjen Euroopan unionin neuvoston asetusten ja päätösten sekä kansainvälistä yksityisoikeutta koskevien elatusvelvollisuuden alan säädösten soveltamiseksi*.

Romanian oikeusministeriö on nimetty Romaniassa keskusviranomaiseksi, joka toimittaa asetuksen (EY) N:o 4/2009 53 ja 56 artiklassa tarkoitetut pyynnöt. Vastaanotettuaan elatusvelkojalta tai velalliselta tarvittavat kirjalliset todisteet oikeusministeriö täyttää pyynnön osan A ja voi auttaa elatusvelkojaa tai velallista täyttämään myös osan B.

Nimetty keskusviranomainen, joka vastaanottaa erityisiä toimenpiteitä ja elatusapua koskevat pyynnöt, on oikeusministeriö. Romanian oikeusministeriö lähettää vastaanottamansa pyynnön eteenpäin toimivaltaiselle viranomaiselle tai toimielimelle, jolla on hallussaan asianomaiset henkilötiedot, alueelliselle toimivaltaiselle asianajajaliitolle, haastemiesten yhdistykselle tai tarvittaessa toimivaltaiselle tuomioistuimelle.

Päivitetty viimeksi: 07/01/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.